

Dnr: 1.1 2009/294720

Dnr: 052245-2010

**Uppföljning av de personer som uppnådde maximal tid i
sjukförsäkringen vid årsskiftet 2009/2010**

Återrapportering enligt regleringsbrevet för 2010

1. Uppdrag

Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har i sina respektive regleringsbrev för 2010 fått uppdraget att tillsammans kartlägga hur de personer som uppnår maximal tid i sjukförsäkringen försörjer sig tiden efter det att de lämnat sjukförsäkringen. Detta gäller personer som uppburet förlängd sjukpenning i 550 dagar eller tidsbegränsad sjukersättning under 18 månader med stöd av övergångsbestämmelser. Detta dokument är en del i Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens gemensamma kartläggning. Redovisningen har utformats i samarbete med Arbetsmarknadsdepartementet och Socialdepartementet.

Försäkringskassan har möjlighet att följa vilka personer som beviljas olika förmåner och under hur lång tid ersättning utgår. Vid en kartläggning av hur personer som uppnått maximal tid i sjukförsäkringen försörjer sig är det av intresse att studera i vilken mån personer har beviljats sjukersättning tills vidare, aktivitetsersättning, förlängd sjukpenning i vissa fall, förlängd sjukpenning på grund av arbetskada eller fortsatt sjukpenning. Det är emellertid viktigt att påpeka att det finns eftersläpningar i den statistik som visar på hur många personer som omfattas av en förmån. Det kan till exempel bero på att ansökan om ersättning kan göras retroaktivt och att det kan ta tid att handlägga ärenden, bland annat på grund av att beslutsunderlag kan behöva kompletteras.

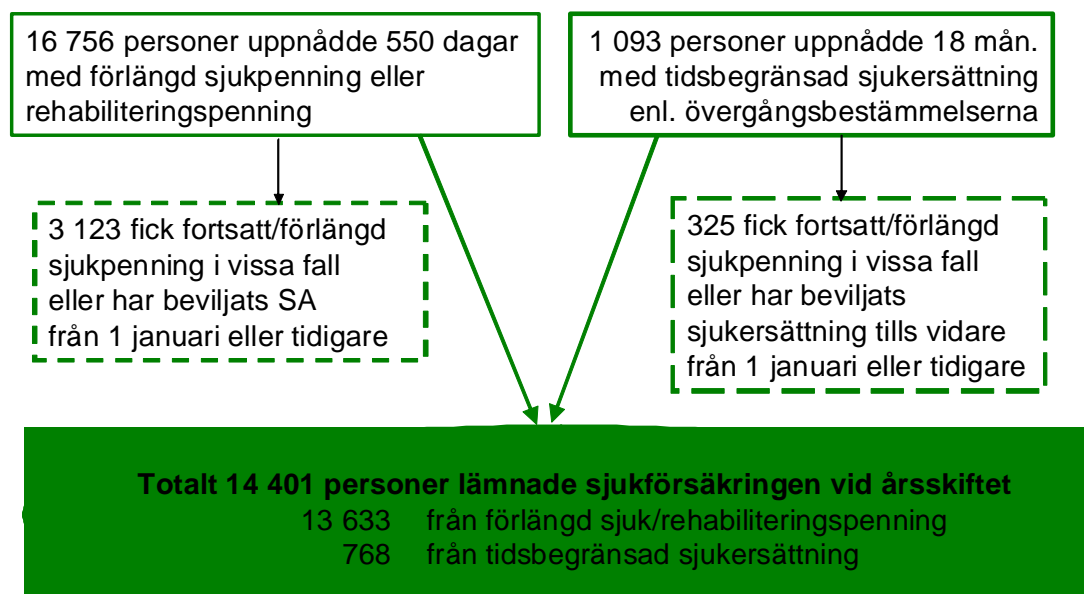
Efter att en person uppnått maximal tid i sjukförsäkringen har denne möjlighet att anmäla sig till det arbetsmarknadspolitiska programmet arbetslivsintroduktion. Möjligheten att anmäla sig till programmet gäller under tre månader efter att personen uppnått maximal tid i sjukförsäkringen. Inom arbetsmarknadspolitiken är försörjningskällan aktivitetsstöd alternativt ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Det kan även finnas personer som uppbär försörjningsstöd. Om så är fallet och till vilken del går inte att utläsa i Arbetsförmedlingens informationssystem. De personer som i Arbetsförmedlingen är registrerade i en sökandekategori som innebär arbete, förutsätts ha lön som försörjningskälla. Det finns dock personer som har flera försörjningskällor parallellt; lön, aktivitetsstöd, ersättning från sjukförsäkringen och försörjningsstöd. Även dem som har uppnått maximal tid med förlängd sjukpenning eller tidsbegränsad sjukersättning på deltid kan fortfarande ha ersättning på deltid från en annan förmån från sjukförsäkringen. Att kartlägga olika kombinationer av försörjningskällor har inte varit möjligt att göra inom ramen för denna redovisning. Försäkringskassan har tillgång till uppgifter från Arbetsförmedlingens register som visar vilken status målgruppen för denna kartläggning har i slutet av varje månad hos Arbetsförmedlingen.

För att få en bild av vad som hänt med gruppen som uppnådde maximal tid i försäkringen så fokuserar denna redovisning på den grupp personer som nådde tidsgränsen vid årsskiftet 2009/2010. Senast tillgängliga uppgifter är från maj 2010 och många retroaktiva beslut bör ha fångats men uppgifterna kan fortfarande förändras.

2. Målgruppen vid årsskiftet

Vid årsskiftet uppnådde 17 849 personer maximal tid i antingen förlängd sjukpenning eller tidsbegränsad sjukersättning. Av dessa 17 849 personer har 658 beviljats fortsatt sjukpenning, förlängd sjukpenning på grund av arbetskada eller förlängd sjukpenning i vissa fall och 2 790 personer har hittills beviljats sjukersättning eller aktivitetsersättning (SA) med startdatum 1 januari 2010 eller tidigare. Resterande 14 401 personer lämnade sjukförsäkringen. Av dessa 14 401 personer är två tredjedelar kvinnor, medelåldern är 47 år och psykiska diagnoser (43 %) samt sjukdomar i rörelseorganen (31 %) dominerar.

Figur 1. Beskrivning av dem som lämnade sjukförsäkringen vid årsskiftet

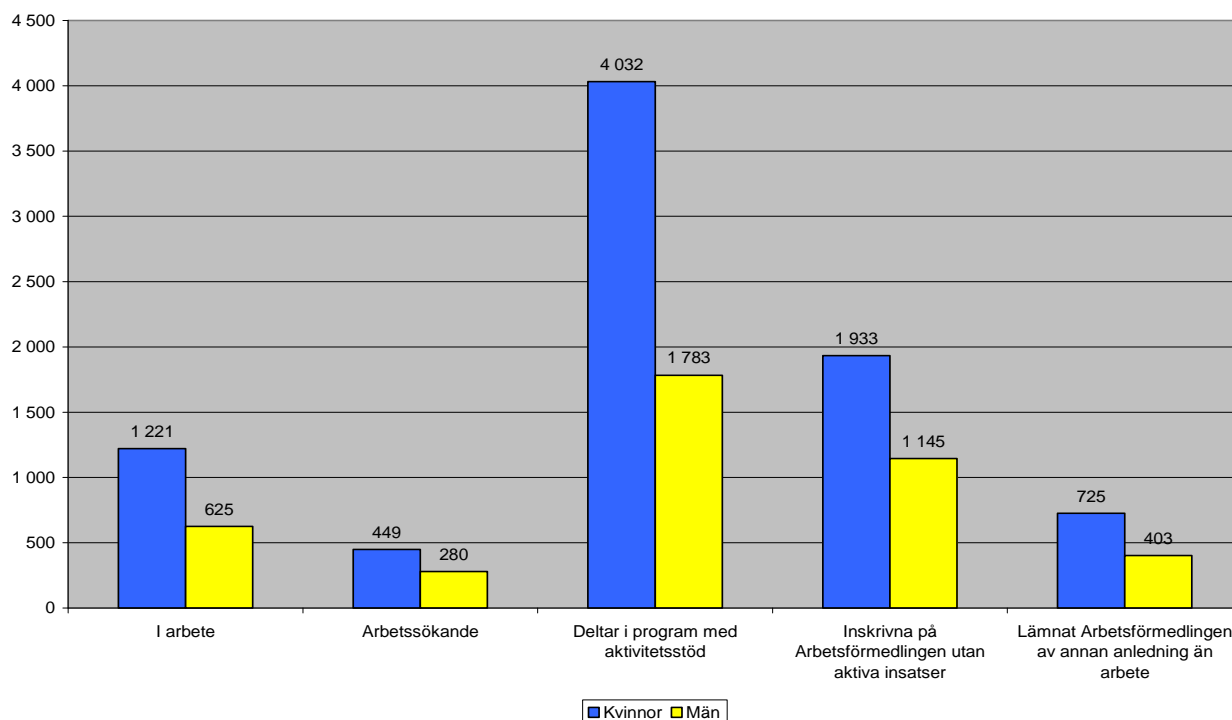

3. Status hos Arbetsförmedlingen den 31 maj 2010

Av de totalt 14 401 personer som lämnade sjukförsäkringen vid årsskiftet som en konsekvens av tidsgränserna var det 12 596 personer, 8 360 kvinnor och 4 236 män, som fram till den 31 maj var aktuella eller hade varit aktuella hos Arbetsförmedlingen. Cirka en tredjedel av målgruppen hade redan en etablerad kontakt med Arbetsförmedlingen genom handlingsplansamverkan med Försäkringskassan.

Utbildningsnivån varierar mellan deltagarna där uppskattningsvis hälften har gymnasial utbildning, en fjärdedel eftergymnasial utbildning och en fjärdedel förgymnasial utbildning. Den övervägande majoriteten var född i Sverige, uppskattningsvis 80 procent, cirka 10 procent var födda i övriga Europa och cirka 10 procent från övriga världen. Den största åldersgruppen, där cirka 35 procent av deltagarna återfinns, är 45 - 54 år. Cirka 30 procent är i åldersgruppen 35 - 44 år och 15 procent är i åldersgruppen 55 - 59 år. Cirka 10 procent är i åldersgrupperna 20 - 34 år respektive 60 - 65 år.

Diagram 1. Status per den 31 maj för dem i målgruppen som varit registrerade hos Arbetsförmedlingen fördelat på kön

3.1 I kategorin arbete

1 846 personer, knappt 15 procent, av dem som lämnade sjukförsäkringen vid årsskiftet och som varit aktuella hos Arbetsförmedlingen var den 31 maj i någon form av arbete. Av dessa 1 846 personer var den största andelen, cirka 56 procent (1 032 personer), i arbete med stöd. Till arbete med stöd räknas lönebidragsanställning, trygghets- och utvecklingsanställning, offentligt skyddat arbete och anställning på Samhall. Bland dessa anställningsformer står lönebidragsanställningar för den största andelen.

370 personer (20 procent) var i arbete utan stöd. Till arbete utan stöd räknas personer som lämnat Arbetsförmedlingen för tillsvidareanställningar och personer som fortfarande är inskrivna på Arbetsförmedlingen med tillfälliga anställningar, timanställningar eller deltidsanställningar.

134 personer (sju procent) hade lämnat Arbetsförmedlingen för fortsatt anställning hos samma arbetsgivare. I dagsläget är det ej möjligt att ta fram data på huruvida dessa personer arbetade i någon omfattning innan arbetslivsintroduktionen och om de den sista maj arbetade i samma omfattning som innan de skrevs in i programmet arbetslivsintroduktion.

Det var 310 personer som var i nystartsjobb varav 139 personer i särskilt nystartsjobb.

Av dem som var i arbete den sista maj var cirka 66 procent kvinnor och 34 procent män, vilket innebär att könsfördelningen i arbete följer den för gruppen

i stort. Skillnader finns dock mellan olika kategorier av arbete. Exempelvis är andelen män som var i arbete med stöd cirka 37,5 procent vilket är något högre än deras andel av gruppen i stort, män var även i något högre utsträckning i nystartsjobb. Av dem som var i fortsatt anställning hos samma arbetsgivare är cirka 80 procent kvinnor och av dem som var i arbete utan stöd är cirka 73 procent kvinnor.

3.2 I kategorin arbetssökande

Den 31 maj var det cirka sex procent, 729 personer, som fanns i kategorierna som Arbetsförmedlingen betecknar som arbetslösa. Här ska dock noteras att 443 personer av dessa 729 var matchningsbara och bedömda att kunna ta ett arbete direkt. Arbetsförmedlingen får inte göra egna sökningar elektroniskt, men antagandet är att dessa personers försörjning är arbetslöshetsersättning. Resterande var i kategorier som endast visar att ett program hade upphört. Könsfördelningen för hela gruppen arbetssökande var 449 (62 procent) kvinnor och 280 (38 procent) män.

3.3 I kategorin program med aktivitetsstöd

Knappt hälften, 5 815 personer, av de 12 596 personer som aktualiserades vid Arbetsförmedlingen återfanns i program med aktivitetsstöd den sista maj. I gruppen finns dock personer som uppbär aktivitetsstöd till viss omfattning och ersättning från sjukförsäkringen till viss omfattning. Det vill säga försörjningskällan är både från sjukförsäkringen och från arbetsmarknadspolitiken. Drygt 69 procent av dem i program med aktivitetsstöd var kvinnor och 31 procent män vilket gör att könsfördelningen avviker något från gruppen som helhet.

3.4 I kategorin inskrivna på Arbetsförmedlingen utan aktiva insatser

Knappt en fjärdedel, 3 078 personer, av dem som lämnade sjukförsäkringen vid årsskiftet och var fortfarande aktuella hos Arbetsförmedlingen per den 31 maj men deltog inte i program med aktivitetsstöd. Detta innebär att de var arbetssökande med förhinder och hade begränsade alternativt obefintliga förutsättningar, trots försök till anpassning, för att delta i arbetsmarknadspolitiska program med aktivitetsstöd. Dessa drygt 3 000 personer hade den 31 maj ingen ersättning från arbetsmarknadspolitiken. Majoriteten av dessa bedöms ha sökt ersättning från sjukförsäkringen. Könsfördelningen för dem som var inskrivna utan aktivitetsstöd var cirka 63 procent kvinnor och 37 procent män, vilket innebär att andelen män var något högre än för målgruppen i stort.

3.5 I kategorin lämnat Arbetsförmedlingen

Den 31 maj var det totalt 1 390 personer som hade avaktualiserats från Arbetsförmedlingen. Av dem var det 262 som hade lämnat på grund av arbete. Majoriteten av dem som lämnar till arbete fortsätter i sin anställning hos samma arbetsgivare. Av de som avaktualiserats på grund av arbete var cirka 75 procent kvinnor och 25 procent män. 1 128 personer, cirka nio procent av målgruppen om 12 596 personer, hade lämnat Arbetsförmedlingen av andra orsaker än arbete. Den övervägande majoriteten av dessa, 1 057 personer, har

lämnat av känd orsak varav de flesta bedöms ha sökt ersättning från sjukförsäkringen. 46 personer har avaktualiserats från Arbetsförmedlingen för annan utbildning än arbetsmarknadsutbildning, deras försörjning antas vara via studiemedel alternativt annan försörjning. Könsfördelningen bland dem som lämnat Arbetsförmedlingen av andra orsaker än arbete var cirka 64 procent kvinnor och 36 procent män.

4. Gruppen som inte har skrivit in sig hos Arbetsförmedlingen

Det är totalt 1 805 personer som inte har skrivit in sig hos Arbetsförmedlingen. De som inte skrivit in sig hos Arbetsförmedlingen är i genomsnitt äldre än dem som skrivit in sig och har oftare en diagnos som inte tillhör något av diagnoskapiteln psykiska/rörelseorganen.

Tabell 2. Skillnader mellan dem som skrivit in sig och dem som inte skrivit in sig hos Arbetsförmedlingen

	Inskrivnen	Ej inskriven	Samtliga
Andel kvinnor	66 %	68 %	67 %
Andel män	34 %	32 %	33 %
Medelålder	46 år	51 år	47 år
Andel övriga diagnoser	25 %	33 %	26 %
Totalt antal personer	12 596	1 805	14 401

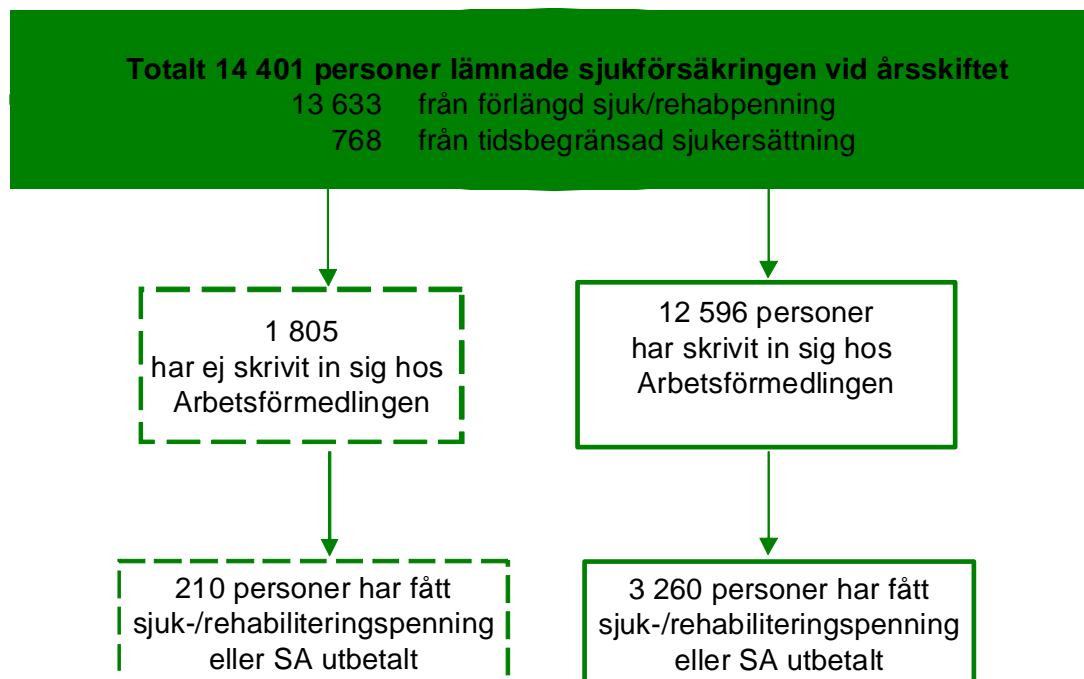
5. Gruppen som återvänt till sjukförsäkringen

Efter cirka tre månader har den försäkrade möjlighet att åter få sjukpenning eller rehabiliteringspenning. Fram till och med 18 juni 2010 hade sammanlagt ungefär 6 000 personer ansökt om detta. Som tidigare nämnts finns eftersläpningar i den statistik som visar på hur många personer som omfattas av en förmån. Det kan till exempel bero på att ansökan om ersättning kan göras retroaktivt och att det kan ta tid att handlägga ärenden, bland annat på grund av att beslutsunderlag kan behöva kompletteras. Av de ungefär 6 000 personer som ansökt om sjukpenning eller rehabiliteringspenning har hittills 3 412 personer fått en eller två utbetalningar under perioden april till maj. Denna grupp motsvarar ungefär 24 procent av de 14 401 personer som lämnade sjukförsäkringen vid årsskiftet. Sjukersättning eller aktivitetsersättning med ett startdatum efter den 1 januari 2010 har beviljats 58 personer. De som återvänt till sjukförsäkringen skiljer sig inte nämnvärt från dem som inte återvänt med avseende på kön, ålder och diagnos.

Tabell 1. Antal personer som återvänt till sjukförsäkringen

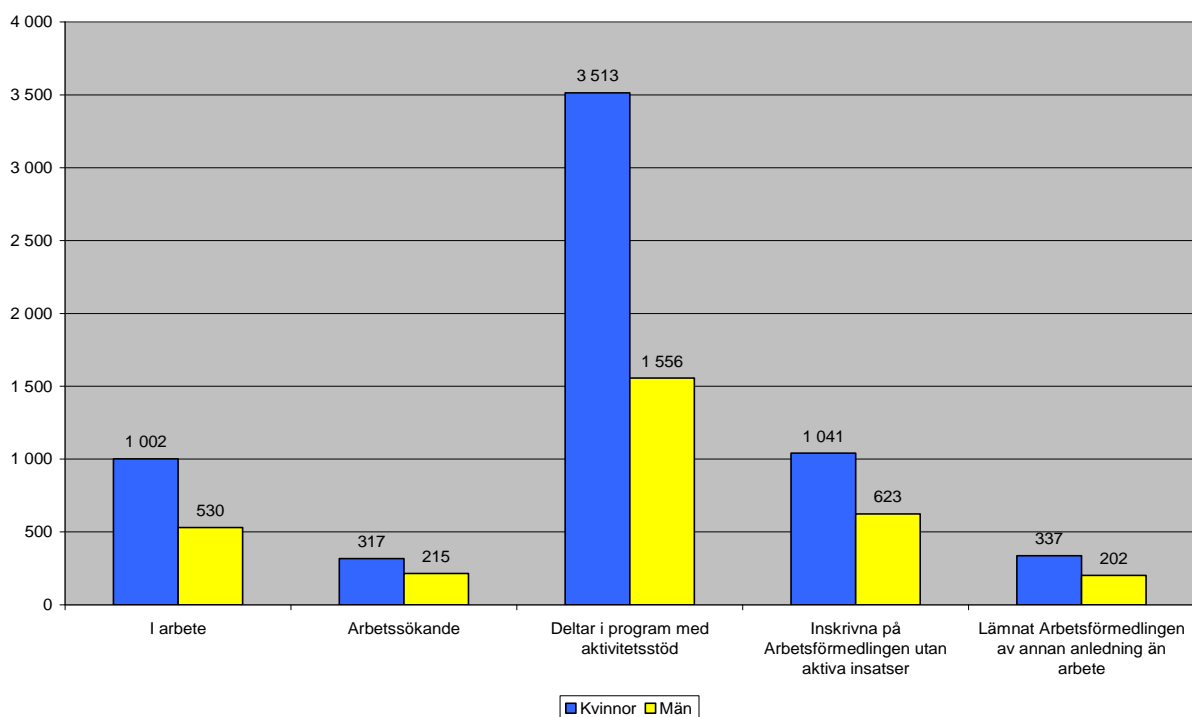
Återvänt till förmån	Antal personer
Sjukpenning	2 560
Rehabiliteringspenning	852
Sjuk-/aktivitetsersättning	58
Totalt	3 470

Genom att följa vilka personer som åter har fått en utbetalning från sjukförsäkringen kan det konstateras att det finns personer som både finns registrerade hos Arbetsförmedlingen och får ersättning utbetald från sjukförsäkringen. Det kan finnas flera anledningar till detta, bland annat kan det finnas personer som är sjukskrivna på deltid och deltar i aktiviteter hos Arbetsförmedlingen på deltid eller arbetar med lönebidrag på deltid. Hur vanligt detta är kan i dagsläget inte kartläggas. Det kan också förekomma eftersläpningar i att avaktualisera personer hos Arbetsförmedlingen. Om de personer som återvänt till sjukförsäkringen exkluderas från de 12 596 personer som skrivit in sig hos Arbetsförmedlingen återstår 9 336 personer. Det är alltså 3 260 av dem som skrivit in sig hos Arbetsförmedlingen som på hel- eller deltid har återvänt till sjukförsäkringen. Av de 1 805 som inte skrivit in sig hos Arbetsförmedlingen är det 210 som återvänt till sjukförsäkringen. Detta illustreras i figur 2 nedan.

Figur 2. Beskrivning av dem som återvänt till sjukförsäkringen

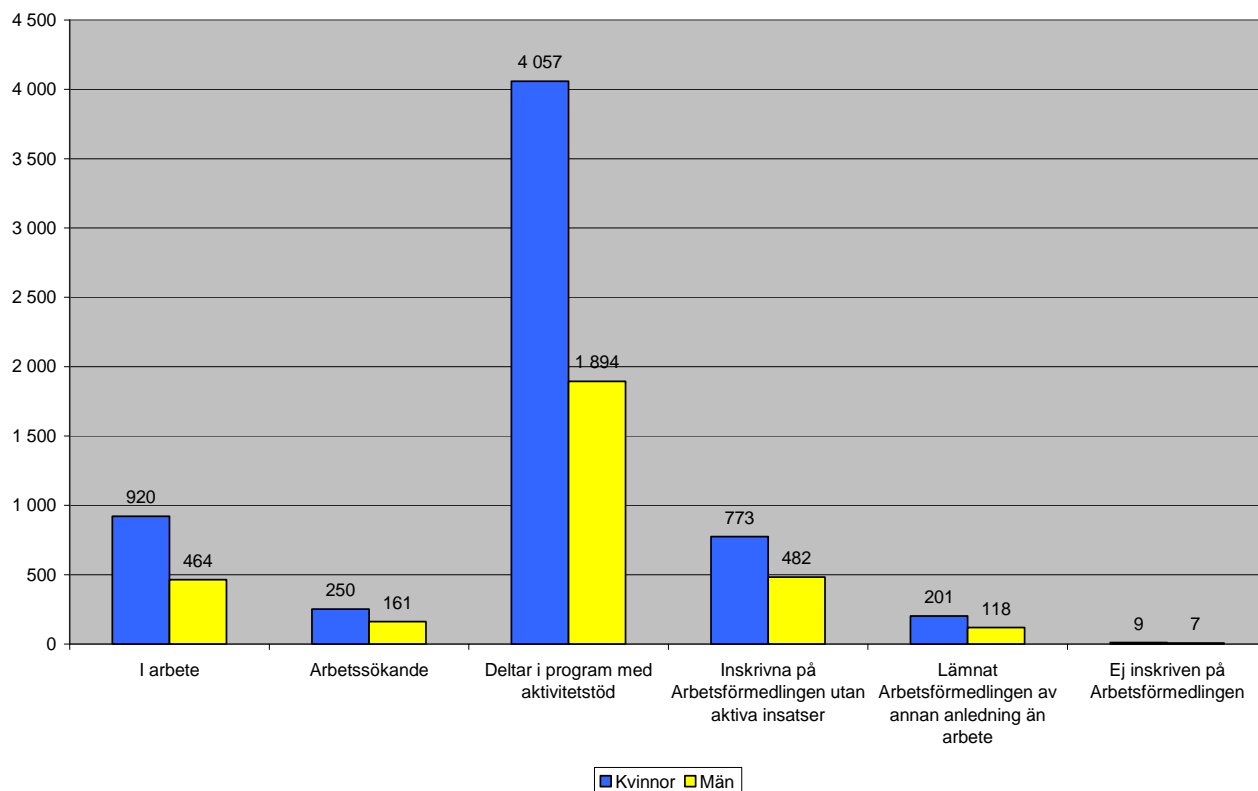
Av de 12 596 som skrivit in sig hos Arbetsförmedlingen är det alltså 9 336 som inte återvänt till sjukförsäkringen. Deras senaste status i slutet av maj hos Arbetsförmedlingen visas i diagram 2 nedan. Av de 1 532 personer som var i arbete var det 827 som hade ett arbete med stöd och 117 som fått fortsatt anställning hos samma arbetsgivare.

Diagram 2. Status hos Arbetsförmedlingen 31 maj 2010 för dem som inte återvänt till sjukförsäkringen fördelat på kön

För att följa förändringen mellan april och maj visas i diagram 3 hur dessa 9 336 personer fördelades sig i de olika kategorierna på Arbetsförmedlingen i april månad. Denna jämförelse visar att antalet personer i program med aktivitetsstöd har minskat mellan april och maj med 882 personer medan de övriga kategorierna har ökat. Antalet i arbete har ökat med 148 personer och arbetsökande med 121 personer.

Diagram 3. Status hos Arbetsförmedlingen 30 april 2010 för dem som inte återvänt till sjukförsäkringen fördelat på kön

6. Gruppen som uppnått maximal tid i sjukförsäkringen efter årsskiftet 2009/2010

Vid årsskiftet 2009/2010 uppnådde som tidigare nämnts 17 849 personer maximal tid i sjukförsäkringen varav majoriteten hade förlängd sjukpenning. Efter årsskiftet har ett par tusen varje månad uppnått maximal tid, de flesta med tidsbegränsad sjukersättning. Hittills har inte dessa personer skiljt sig nämnvärt från dem som uppnådde maximal tid i sjukförsäkringen vid årsskiftet med avseende på kön, ålder och diagnos. De har också skrivit in sig hos Arbetsförmedlingen i ungefär samma utsträckning.

7. Planerad uppföljning framöver

Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen avser att följa gruppen som uppnådde maximal tid i sjukförsäkringen vid årsskiftet, men kommer framöver även att följa dem som uppnår maximal tid efter årsskiftet 2009/2010. En löpande uppföljning är tänkt att göras ett antal månader efter att maximal tid i sjukförsäkringen uppnåtts. Upplägget kommer att likna denna redovisning.